

TARINOITA VIKSISSOJEN SATUMAASTA, OSA 4

HIPPULA JA RUOSTE-ESTO TIINAN TAPAUS

Työtä tekevän arkea

”Mä joka päivä töitä teen...” kajahti Hippulan rallatus autotallin perukoilta. Hän pyyhki unenpölyjä tuulilasistaan ja venytteli jousipönttöjään. Hän kurlasi moottorinsa runkolaakereita moottoriöljyllä ja sai aikaan hassunkurisen äänen, sellaisen joka kuuluu alakertaan vanhassa kerrostalossa, silloin kun yläkerran isäntämies vetää vessanpytystä alas täyden satsin käytettyä biotuotosta. Sitä ihmisten laatua.

”Varo nyt vähän ettei tuo ihmistyyppe tuolla talossaan kuule kaikkea pulputustasi”, varoitteli Kotte K ja raotteli varovasti toista ajovaloaan. ”Hän vie sinut vielä syyttä suotta korjaamolle tuollaisten äänien takia, kun ei ymmärrä hölmöjä tapojasi. Sitä paitsi ei sinun tarvitsisi esittää noin polleaa poikaa sen takia että juuri sinut revitään tielle aikaisin aamulla yhtä typerää työmatkaa varten.” Kotte K kuulosti närkästyneeltä. Kello oli vasta kuusi aamulla.

Mutta ei sille mitään voinut. Hippula tunsu pientä ylpeyttä siitä, että hänet oli valittu työmatkakulkimeksi, huolimatta alkukevään vallattomasta sukelluksestaan ja vilustumisestaan. Ehkä ”tuo ihmistyyppe” sittenkin oli vähän kallellaan vallattoman luontoisiin pikkuviiksissoihin päin.

Tai sitten syynä oli se tosiasia ja tragedia, että arkityöjuhtana toiminut Beeäkskissa oli karannut. Hävinnyt jäljettömiin. Yleensä kissat lakkaavat olemasta jäämällä auton alle, mutta kun Beeäkskissa oli auto itsekin, niin auton alle jääminen tuntui epäuskottavalta. Tosin sellainenkin huhu kiersi, että hänet olisi myyty. Mutta yhtä kaikki, tuo arkipäivän työjuhta oli poistunut, ja tilalle oli hankittu aristokattisen oloinen Seeäksä, joka taas halusi pitää vissin etäisyyden työ- ja juhla-ajojen välillä, kelpuuttaen itsensä vain jälkimmäiseen, keinonaan taajama-ajoon aivan liian suuri ruokahalu. Joten Hippula oli perinyt työjuhdan viran. Kotte K oli ollut tähän liian heikkotehoinen, ja Iidu-muori museoautona muuten vain epäsojiva. Ja isä-Camina, no jaa, ajatuskin tuntui mahdottomalta.

”Joka ainoa päivä seitsemäksi meen...” jatkoi Hippula rymistelyään välittämättä vähääkään siitä, että toiset olisivat halunneet vielä nukkua. ”Ei terve moottori työtä kaipaa”, kommentoi tähän Kotte K ja painoi ajovaloluomensa uudelleen kiinni ja ainakin teeskenteli nukkuvansa.

Sitä paitsi kysymys ei ollut ainoastaan työmatkoista. Eikä kysymys ollut ainoastaan valituksi tulemisen kunniaa. Hippulalla oli oikeasti kivaa hänen päästessään

viikisissapihalta ihmisten ilmoille. Työpaikan parkkipaikalla oli paljon muitakin autoja, joiden kanssa oli hauska vaihtaa kuulumisia. Tosin viereisen parkkiruudun Nissaniin Hippula oli jo vähän kyllästynyt. Itäauton sietäminen vaati muutenkin vähän suvaitsevaisuutta, ja Hippula epäili josko Kotte K:lta olisi sellaista löytynyt alkuunkaan, kun vaikutti lajitoveriaankin kohtaan noin ymseältä.

Lisäksi usein ruokatuntisin käytiin yleensä kylillä vähän asioilla, ja silloin Hippula pääsi näyttämään muille autoille kelpo hyötykulkimen ominaisuuksiaan. Hän nautti siitä, että oli hieman erilainen, ja kaikki toiset katsoivat häntä, jotkut huvittuneina, jotkut ihailleen, jotkut eivät itsekään tienneet miten, mutta kukin tavallaan.

Grillilounaalla

Se oli aivan tavallinen arkipäivä. Olin taaskin Hippulan kanssa töissä, tai oikeastaan se oli vain työmatkakaverina, sisälle työpaikalle kun sitä ei voinut tuoda, vaikkei Hippula itse käsittänytkään syytä siihen. Yhtä kaikki, sattui sellainen päivä, että minun oli ruokatunnilla kiiruhdettava asioille. Hippula vei minut keskustaan ja toimitin asiani. Koska tähän tarveltyi jo harmittavan paljon kallista ruokatuntiaikaa, päätin jättää kulinaariset nautinnot vähemmälle ja poikkesin paikalliseen grilliin hotkaisemaan pikahampurilaisen massuni pahimman kurnimisen tyrehtyttämiseksi.

Oli talvinen leuto pakkaspäivä, tammikuu oli vasta aluillaan. Hippula värjötteli ulkopuolella, kun nautiskelin pikalounastani. Onneksi se näytti saavan seuraa. Pihaan kaarsi toinenkin auto ja grillille tuli toinenkin asiakas, itse asiassa kaksi. Oikein kunnan duunareita olivat, likaiset ja rähjäiset vaatteet, eikä minkään firman logoa selässä. Tuntuivat olevan grillityön kanssa entuudestaan tuttuja, ainakin puhe kuulosti siltä. Kielenkäyttö oli lievästi ilmaistuna karkeaa, mutta tyttö antoi samalla mitalla takaisin, ja kun hengen ravinto oli vaihdettu, saivat miehet osakseen myös ruumiin ravintoa eli murkinaa.

Kääntyessään tiskiltä toinen miehistä antoi katseensa harhailta asiakastilassa, kuin vapaata pöytää etsien. Vapaita pöytiähän kyllä oli, koska minä olin heidän lisäksi ainoa asiakas. Olisiko niin, että minä istuin juuri heidän kantapöydässään? Päätin poistua mahdollisimman pikaisesti. Mutta ei, mies katsahti puoleeni ja pusersi huuliltaan lauseenparren: “Onktoi Dyane tuolla ulkona sinun?” Myönsin näin olevan. Kieltääkään ei voinut, koska paikalla olevat omistajakandidaatit olivat kovin vähissä. “Hieno”, sanoi mies haukaten ensimmäisen suuntäyteen palan sämpylästään. Häkellyin äkillisistä kehuista. “On se hieno. Et ostaisi toista varaosiksi? Minulla olisi tuossa ihan vieressä. Korttelin päässä tuossa meidän pihalla.” Emmin, mutta lupasin poiketa katsomassa matkalla takaisin töihin. Pyysin mieheltä yhteystiedon, jotta saisin hänet kiinni, jos olisin kiinnostunut. Hän repäisi sanomalehdestä kulman ja kirjoitti siihen jotakin ja antoi lapun minulle. “Siinä. Vilkaise sitä. Ei se ole paha, vaikka vähän huonolta näyttääkin. Tuhatviissataa. Moi!” Tulkitsin numerot kulkimen hintapyynnöksi.

Katsoin saamaani lehdenkulmaa. "Ruoste-esto" siinä luki ja puhelinnumero. Ei edes nimeään antanut. Ei se mitään. Olkoon minulle sitten herra Ruoste-esto.

Ruoste-esto Tiina

Hippula ei pitänyt itseään minkään sortin rasistina tai ennakkoluuloisena. Pikemminkin häntä ehti jo vähän potuttaa se, että tuo ihmistyyppi keksi haluta tankattavan itseään paikassa, jossa ei ollut ketään muita. Mutta kuitenkin. Sitten kun lopulta joku toinenkin tuli paikalle, vanha harrasteauto jopa, joita talvella kohtaa harvaksen, niin pitikö senkin olla itäauto. Vanha Toyota. Blääh.

Hippula ei ehtinyt muuta kuin avata keskustelun ihmettelemällä ääneen, kuinka kummassa tuollainen keräily-yksilö on keskellä tammikuuta joutunut tällaiseen paikkaan, ja eikö missä tahansa muualla olisi parempi ja mieluiten vähän etämmällä Hippulasta, kun jo kyydittävä sinkoutui ulos ruokatankaamosta, melko rivakoin askelin sitä paitsi, joten "terve vaan ja minua tarvitaan näköjään nyt", hän huikkasi Toyotalle ja päräytti itsensä käyntiin niin ettei edes kuullut mitä Toyota vastasi, jos mitään.

Syöttölä oli hopsuunnuttanut kyydittävän. Olivat syöttäneet siihen ison annoksen muonaa tyyppiä "super". Lähdettiin semmoista haipakkaa että lumikin vähän pöllähti. Vaikka kiire oli kova, se oli ajallisesti lyhyt. Ajettiin vain yhden korttelin vastakkaiselle puolelle ja sieltä portista sisään. Hippula katsoi mihin häntä nyt vietiin. Näytti äkkiä katsoen aivan romutarhalta. Enemmän katselun keskeyttikin hetikohta voimakas tarve jarruttamalla välttää pihan vastakkaisen puolen aita. Kaikki pyörät seeeeeis, ja vähän liukua, noin. Johan toppasi.

Seisahduttuaan Hippula nosti katseensa uudelleen. Ja siinä ihan edessä lepäsi HÄN. Vau! Mikä kaunotar! Sillai ihanasti rempallaan. Luonnontilassa. Ei todellakaan pilalle asti pakkeloitu. Hippulan moottori taisi lyödä pari ylimääräistä jälkikäyntitahtia. Siinä hänen edessään uinui lumihunnun alla valloittava punainen Tiina! Kuin sadussa teki Hippulan mieli täryyttää Tiinalle kunnan pusu ja saada hänet hereille. Ja mitkä kynnetkin sillä on! Mahtavat talvitassut. Tuossa tytössä oli särmää! Jo vain minä ymmärrän tuon ihmisen kiireen. Tuon minäkin tahdon omakseni viiksikissapihalle.

Raision Ruoste-esto

Korttelin toiselta puolelta löytyi firma nimeltä Raision Ruoste-esto. Portti pihalle oli auki ja pihalla oli punainen Dyane. Katseeni kiinnittyi heti sen uudenveroisiin talvirenkaisiin. Kurkistin myös Dyanen sisään, jossa oli lähes yksi dyanellinen irtopeltejä. Muuten näky oli melko resuinen. Katto oli ehjä, mutta pohjassa näkyi muutamia reiän alkujä. Katsoin konehuoneeseenkin. Nelkku näytti olevan, siistin näköinen kone päällepäin. Akku tietenkin puuttui, joten ei kannattanut yrittää käynnistystä.

Hupaisinta kuitenkin oli, että olin nähnyt saman Dyanen ennenkin. Puoli vuotta aikaisemmin olin halunnut päästä eroon VW-kuplastani. Sellainen oli jäänyt talon taakse seisomaan sen jälkeen kun olin parantunut harhaoppisuuden vallasta ja lopullisesti päättänyt keskittyä Andre Citroënin tuotteisiin. Tämä Dyane oli yksi niitä autoja, jonka omistajan kanssa olin yrittänyt hieroa vaihtokauppaa. Silloin Dyane oli juuri reputtanut katsastuksessa, syynä pohjan reiät ja jarrut, eikä omistajalla ollut mielenkiintoa ryhtyä korjaushommiin. Muistaakseni Tiinan hinta oli silloin 3500 markkaa, kun minä taas pyysin kuplastani 4500 markkaa, mutta olisin suostunut vaihtoon ilman välirahaa. Vastapuoli ei kuitenkaan suostunut. Mutta niin oli kesä mennyt. Talvi oli tullut tilalle, ja tekemättä oli Tiinan liikenne-ehostus jäänyt, ja ilmeisesti herra Ruoste-esto oli Dyanen suostunut ottamaan huostaansa, tuskin mitään siitä maksamatta.

Ruokatuntiaika oli loppumaisillaan. Hyppäsin Hippulaan ja kiiruhdin takaisin työpaikalle. Talvirenkaat jäivät himottamaan, ja muitakin varaosia siitä saisi. Tai sitten sen voisi kunnostaa ja myydä, mutta renkaat voisi silti ottaa itselle. Täytyy miettiä. Olen varmaan ainoa ihminen tässä maassa, jolle onnistutaan ruokatunnilla grillillä myymään paitsi hampurilainen, myös auto. Kuinkahan pahasti ajukoppani onkaan sekaisin? Onneksi oli perjantaipäivä. Viikonloppuna olisi aikaa selvittää ajatuksiaan.

Ruosteen estäjä Seppo Mikkola

Viikonloppu vierähti ohi, ja Dyane ei unohtunut. Päätin yrittää tinkiä hieman hinnasta, voisin tarjota vaikkapa tuhat markkaa. Vaikkei siitä mitään muuta saisi kuin renkaat, niin ei se kamalan huono kauppa olisi. Mutta miten sen saisi omalle pihalle? Ehdoton sääntö on ollut, että projektiraatoja ei pihalle tuoda. Vain kelpo kulkimet kelpaavat. Ainakin toisinaan, hyvinä päivinä. Mainitsin asiasta vaimollekin. Vastaukseksi sain pahaenteistä murinaa.

Ajoin seuraavalla viikolla jonakin arkipäivänä taas Raision Ruoste-eston ohi. Oli jo ilta, ja arvelin että liike on jo kiinni, mutta portti oli silti auki. Kelmeän pihavalon kajossa näin, että Dyane oli yhä pihalla. Hetken mielihohteesta päätin, että en ajakaan ohi, vaan tein täyskäännöksen ja ajoin portista sisään. Dyanen ympärillä hohti koskematon lumi. Kukaan ei ollut koskenut siihen muutamaan päivään.

Huomasin, että ruosteen estäjät kävivät yhä jaloa taisteluaan ruostetta, tuota autoharrastajan perivihollista, vastaan, eli olivat yhä töissä. Näin että he huomasivat tuloni, joten päätin mennä reilusti sisään tervehtimään. Sammutin CX:n, jolla sillä kertaa liikuin, ja lähestyin ruosteenesto-ovea. Laskin käteni kädensijalle ja tempaisin oven apposelleen.

Herra ruosteenestoherra muisti minut yhä edelleen, edellisen kohtaamisen lyhydestä ja tämänkertaisesta erilaisesta kulkuneuvosta huolimatta. Tuumin, ettei minun sitten tarvitsekaan asiaani sen kummemmin esittää, mutta kun hänkään ei sanonut mitään,

tempoi vain haalareitaan pois päältä, niin arvelin hänen lähtevän kotiinsa jollen minä mitään virko.

Esitin siis asiani.

“Eipä se toinenkaan ole sitä hakenut”, vastasi hän. Toinen, ajattelin. Onko joku toinenkin ostaja? Tiesin toki että tämä on autokauppiaan standardihiillostuskikka, mutta silti pala nousi kurkkuun. “Toinen?” sain hämmästeltä. “Juu, se toinen Virttaalta. Lupasi tulla viikonloppuna hakemaan, mutta ei ole näkynyt.” Aivosoluni työskentelivät hetken korkeapaineella. Mieleeni tuli vain yksi nimi. “Sitronen?” “Joo se se kai on. Meinasi että purkavat varaosiksi ja myyvät.” Voi ei, hieno Dyane on joutumassa kaupallisen hyötymisen välikappaleena tuhottavaksi. “Minun täytyy ehtiä ensin”, ajattelin. Yhtäkkiä minusta tuntui että minun velvollisuuteni on pelastaa tuo poloinen takaisin pyörilleen ja liikenteen joukkoon, minne se kuuluu.

Tästä olotilasta ja päätöksestä ja rakkaudesta kulkimiin ilahtuneena herra, joka esittäytyi Seppo Mikkolaksi, johdatti minut peremmälle yrityksensä uumeniin. Minut johdatettiin suoraan Pyhimpään. Seppo Mikkola esitteli minulle, tuntemattomalle sätkyttelijälle, aarrekammionsa. Kaikki muu unohtui hetkeksi. Niitä oli useita. Hienosti entisöityjä vanhoja autoja. Huomasin olevani etuoikeutettu. Andre Citroënin tuotteita siellä ei kuitenkaan ollut. Visiitti oli ajallisesti lyhyt, ja mieleni sen verran kuohuksissa, ettei näky ehtinyt täysin syöpyä verkkokalvolleni, mutta tunsin saaneeni osakseni suuren huomionosoituksen.

Hän näytti minulle kaikki Dyanen paperit. Oli pino vanhoja rekisteriotteita, ja oli alkuperäinen omistajan käsikirja. Oli myös katsastuspöytäkirja, josta ilmeni, että viat, joiden vuoksi se oli katsastuksessa hylätty, olivat todellakin sangen vähäiset: kolme pientä reikää pohjassa ja oikean takapyörän jarru. Mikkolan mukaan kyse ei ollut jarrusta, vaan laakerista, joka oli loppuun kulunut. Samaa kertoivat omat myöhemmät kokeiluni liikkeen pihassa, kaikki jarrut lukkiutuivat jarrutettaessa.

Sovimme hinnaksi 1300 markkaa. Minä saisin hyvät renkaat ja muita osia, ja kuljin olisi jollekulle täysin kunnostuskelpoinen. Ensi kesäksi sen saisi helposti liikenteeseen. Ei muuta kuin keväämmällä ilmoitus lehteen. Ehkei siitä sitä edellisen omistajan pyytämää 3500 markkaa saa, mutta muutaman satasen varmasti. Enempää ei minun tarvitse saadaakaan. Pelkkien renkaiden arvoksi voi jo laskea tuhannen markkaa.

Ai niin, vaimo. Hän joka ei salli raatoja pihallemme. Voi ei. Miten selitän tämän kotona? Seppo Mikkolalla oli ratkaisu: “Sano vaimollesi ettei tämä ole mikään raato. Tämähän on aito Citroën.”

Hieno mies.

Mitä olisikaan tapahtunut, jos olisin sittenkin ajanut vain ohi?

Tiina tulee viiksikissapihalle

Hippula oli riemusta suunniltaan, kun seuraavana aurinkoisena lauantapäivänä Ruoste-esto Tiina kurvasi viiksikissapihalle. Se tuli ihan omin voimin, vaikka näyttikin pikkuisen ontuvan. Toivottavasti takatassu ei ollut kovin kipeä, ja toivottavasti ihmishoitaja osaisi sen parantaa.

”Sinä tulit”, Hippula henkäisi. Sanoja tuntui olevan tulossa tulvimalla, mutta se oli silti kaikki mitä Hippula sai kakistettua ulos.

”Niin, tänne minut tuotiin”, naukaisi Tiina vähän käheällä äänellä. Hän tuijotti ajovaloillaan ujosti eteensä, vilkuillen sivuilleen vain vaivihkaa. ”Täällä on muitakin?” hän kujersi johdattelevasti.

”Niin, no, onhan meitä täällä”, aloitti Hippula, joka oivalsi, että tulokkaan esittely lankesi hänelle. ”Tämä on meidän oma Idu-muori, tuolla on Ceeäksä, ja isä-Camina on tuolla nurkan takana.”

”Entäs hän?” ihmetteli Tiina ja vilkaisi Kotte K:n suuntaan.

”Juu no tuo on Kotte K. Se on vähän kade tyyppi, älä välitä siitä liiaksi.”

Hippula pelkäsi äkkiä, että Tiina ihastuisikin hänen sijastaan Kotteen.

Kotte K:n teki mieli oikaista, ettei kade tyyppi suinkaan ollut tällä pihalla hän vaan joku toinen, mutta hän piti tiedon itsellään, sillä hänellä oli tärkeämpääkin sanottavaa:

”On jokseenkin yhdentekevää”, aloitti Kotte K, ”miten minuun suhtaudut. Poissa ollessanne olen nimittäin vähän sattunut kuulemaan ihmishoitajamme suunnitelmista.”

”Mitä niistä nyt taas?” kivahti Hippula.

”Vaikka nyt tulitkin, voi olla, ettet viivy meillä kovin kauaa”, Kotte K lausahti Tiinalle.

”Nyt tuo olio onkin löytänyt jonkun Kutosen ja haluaakin sen eikä sinua. Sinut kierrätetään varmaankin edelleen. En ymmärrä, mitä järkeä siinä on, mutta emmehän me pikkuviiksikissat paljon ihmisolioiden järjenjuoksun päälle ymmärrä muutenkaan.”

”Eikä! Ei se niin voi olla! Sinä olet varmaan ymmärtänyt väärin”, hätäntyi Hippula.

”Mehän pelastimme Ruoste-esto Tiinan tänne nimenomaan turvaan. Mehän laitamme hänet kuntoon, parannamme takatassun, ja korjaamme ruostereiät, jos ei muuten niin purukumilla, ja minä voin antaa hänelle vaikka omat kesäpyöräni ja niihin hienot venttiilinhatut, ja me näytämme häntä vielä katsastuskonttorilla ja sitten me ajellemme yhdessä ja hänestä tulee minulle kaveri, ja... ja sitten me...”

Kotte K ja Ruoste-esto Tiina kuuntelivat loppuun Hippulan epätoivoisen vuodatuksen. Kaikki he tiesivät, ettei heitä asiassa kuunneltaisi. Se mikä olisi tuleva, tapahtuisi heidän tahdostaan riippumatta.

”Kuule Hippula”, päätti Kotte K lohduttaa. ”Vaikka meillä pientä viiksikissanhännän vetoa joskus onkin, niin kyllä minäkin silti olen aina sinun kaverisi.”

Tiina huokaisi. ”Voi, älkää te minua surko. Minä olen tottunut tällaiseen. Minä olen tottunut olemaan aina heitteillä ja hoitamaan itse itseni ja olemaan vain ihmisille iloksi. Ja jos en jaksa, minut hylätään johonkin nurkkaan ja sitten minulta viedään akkukin pois. Sellaista on minun elämäni ollut, ja miksipä se siitä muuttuisi. Minä olen vain kulkuviiksikissa.”

Pikaomistus

Huhu todellakin piti paikkansa. Dyanen taru perheessämme oli lyhyt. Otin siitä itselleni renkaat, startin, laturin, kaasuttinen ja pakoputken äänenvaimentimen. Loput otti vastaan Hannu Lampi, Dyane-harrastaja Paraisilta.

Kyselin nimittäin Turun kiltaväeltä josko siellä olisi ketään joka huolisi mokoman kulkimen varaosiksi. Minulle vastattiin, että älä hyvä mies puhu ”mokomasta kulkimesta” tai varaosista, jos kysymys on vain muutaman pikkuvian korjaamisesta. Ilman muuta moinen helmi kannattaa pelastaa jälkipolville, eikös vaan ja ajattele nyt itse. Jos joku niin haluaa niin ajattelenhan minä, vastasin. Niinpä sovin Hannu Lammen kanssa kaupat hintaan, josta hän ei edes yrittänyt tinkiä, nimittäin nolla markkaa, ja jo puhelimessa hän piti hinta/laatusuhdetta kohtuullisena.

Tosin, kuten mainitsin, minä otan siitä renkaat, kaasuttimen, laturin, startin ja pakoputken pois, kunhan hän on ensin ajanut sen kotiin (renkaat olin jo vaihtanut). Tai itse asiassa hän otti ne pois ja toimitti minulle. Lisäksi tunsin saaneeni luotua suhteita varteenotettaviin varaosalähteisiin.

Enemmän kuin hankkeen rahalliseen lopputulokseen, olin tyytyväinen lupaavaan tulevaisuuteen, joka tällä kulkimella tulisi vielä edessään olemaan, toisin kuin Hippula kuvitteli. Minulta säästy korjaamisen ja enemmän myyntityön vaiva, ja saatujen osien arvona 1300 markkaa oli mielestäni täysin kohtuullinen hinta.

Syynä luopumiseen oli todellakin yllättäen löytynyt 2CV6 ja sen impulsiivinen hankinta, jolloin viiksikissapihankin kohtuullinen sätkäkiintiö hetkellisesti ylittyi.

* * *

Jälkeenpäin Hippula oli murheen murtama. Ruoste-esto Tiinasta jäi vain kaunis muisto. ”Hän oli niin suloinen”, valitti Hippula hiljaa itsekseen. ”Sellainen kaunistelematon luonnonlapsi. Elämäni tyttö viedään minulta pois jo ennen kuin olen häneen kunnolla ehtinyt tutustuakaan, ja mitä minulle siitä jäi? Pelkkä pakoputki jäi tytöstä käteen.”

Hippula tiristi autotallin lattialle öljyisen kyöneleen. Pikkuviiksikissan elämä ei tuntunut olevan reilua ollenkaan.